

УДК 614.25:378.2:004.85:681.3

ФАКТОРИ РИЗИКУ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТА МЕХАНІЗМИ ЇХ ЗАПОБІГАННЯ. ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ПІД ЧАС ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ

О.П. Мінцер¹, П.П. Ганінець², О.В. Сарканич², Д.В. Нікітюк¹

¹Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика

²ТОВ «Сузір'я»

e-mail: nikityuk.dv@gmail.com

Вступ

Сучасний освітній процес надзвичайно складний технологічний процес, успіх якого залежить від корекції безлічі факторів. Уважається, що в процесі проектування та функціонування системи дистанційного навчання (ДН) щонайменше необхідно враховувати до 10 факторів ризику: *різномірність груп суб'єктів навчання* з точки зору стану здоров'я, освітніх запитів, рівня соціальної захищеності. В зв'язку з цим виникає необхідність у розробленні різномірних і різнорівневих навчальних і діагностичних матеріалів із кожної навчальної дисципліни. Крім того, необхідно розробити різні моделі навчання в системі ДН – в залежності від того освітнього маршруту, що потрібен для конкретної ситуації; *планування кількісного й якісного складу суб'єктів навчання* (труднощі в плануванні кадрового складу педагогічних і науково-педагогічних працівників системи ДН); *забезпечення технічного та психолого-педагогічного аспектів навчання*; вирішення проблем успішної *адаптації до діяльності в системі* методистів-консультантів тощо. В низці випадків ризик використання технологій дистанційного навчання для курсів, із різних причин не відповідає специфіці системи ДН (СДН).

Сьогодні на ринку представлено значну кількість алгоритмів, технологічних схем, програмних продуктів, рекомендованих до використання в процесі дистанційного навчання. Але якість підготовки фахівців як в додипломній, так і післядипломній освіті залишається невисокою.

Зрозуміло, що в принципі й взагалі успішність навчання в системі ДН залежить від серйозності підготовки викладачів, їх професійної позиції, вміння працювати в іншій освітній парадигмі. Але в більшості випадків вибір конкретної технології передавання знань та своєчасна зміна акцентів передавання знань вирішує загальну якість навчання. Хоча в загальному випадку прямих рекомендацій визначення технології передавання знань у конкретних випадках не існує.

Мета роботи: обґрунтування ризиків при передаванні знань у системі післядипломної медичної освіти та технологій індивідуальної підготовки лікарів і провізорів.

Результати та їх обговорення

Досліджено 4 найбільш розповсюджених технології передавання знань – контактна, дистанційна, гібридна («blended»), комбінована. Проаналізована ефективність передавання знань з урахуванням перелічених ризиків.

Розглянуто проблеми кількісного оцінювання підготовленості викладача до роботи в системі ДН як із методологічних і психологічних позицій, так і технологічних аспектів. Сучасний викладач, орієнтований на домінування в навчальному процесі, не завжди готовий до роботи в режимі ДН, що надає суб'єкту навчання високий рівень свободи вибору освітньої траєкторії. Система ДН будується на активному використанні мультимедійних засобів навчання, а рівень володіння цими освітніми технологіями у традиційного викладача досить низький.

Підкреслено, що загальний механізм запобігання ризиків, пов'язаних із дистанційним навчанням, полягає у постійному моніторингу якості засвоєння та постійної корекції технології навчання. Звертається увага на те, що істинні характеристики медичної освіти (навчання) виявляються лише через певний час і в більшості випадків при практичному застосуванні суб'єктів навчання з конкретною аналогічною ситуацією на практиці. Висновки ж стосовно якості передавання знань слід робити безпосередньо. Стосовно ризиків, пов'язаних із якістю навчального матеріалу, то можливості їх запобігання пов'язані з двома моментами: чіткою системою вимог до розробників курсів і якісною експертизою ресурсів, використовуваних у СДН.

Використано класичні критерії вибору оптимальної стратегії: *критерій Вальда* (критерій обережного спостерігача) в припущенні, що має місце найбільш несприятлива ситуація; *критерій Сьвіджа* в протилежному припущенні, а також *критерії Гурвіца та Лапласа* в проміжних випадках.

Підкреслено, що прийняття рішень при обґрунтуванні стратегії передавання знань у системі післядипломної освіти здійснюється як в умовах повної невизначеності щодо рівня знань слухачів, їх сприйняття навчального матеріалу, так і відсутності єдиних критеріїв успішності процесу. Вочевидь, проблема прийняття рішень здійснювалася за допомогою векторного критерію оптимальності. Використовували також методику вибору найкращих рішень, що входили в множину допустимих стратегій і відповідали обмеженням, які включено до математичної моделі завдання.

Висновки

1. Механізм запобігання ризиків ефективності дистанційного навчання в післядипломній медичній освіті пов'язаний із забезпеченням постійного моніторингу якості навчання.

2. Прийняття рішень при обґрунтуванні стратегії передавання знань у системі післядипломної освіти, що здійснюється як в умовах повної невизначеності щодо рівня знань слухачів, їх сприйняття навчального матеріалу, так і відсутності єдиних критеріїв успішності процесу, має здійснюватися за допомогою векторного критерію оптимальності.

Література

1. Пивоварова М.А. Информационные технологии в учебном процессе: возможности и опасности / Пивоварова М.А. // Социально-гуманитарные знания. – 2000. – № 5. – С. 129-140.
2. Красильникова В.А. Использование информационных и коммуникационных технологий в образовании: учебное пособие / В.А. Красильникова. – 2-е изд., перераб. и дополн. – Оренбург : Оренбургский гос. ун-т, 2012. – 291 с.